Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LIX.

„Gazeta" iese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România si străinătate:
Pe un an 40 franci, pe şése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectori.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 144. Braşov, Luni-Marţi, 2 (14) Iulie. 1896.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Iulie 1896 st. v.

se deschide nou abonament la care învităm pe toţi amicii şi sprijinitorii foiei nóstre.

Preţul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe şése luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România şi străinătate:

pe un an	40 franci
pe şése luni	20 „
pe trei luni	10 „

Abonarea se póte face mai uşor prin **mandate postale.**

Administraţiunea
„Gazetei Transilvaniei".

Francesii şi Ungurii.

Braşov, 1 Iulie. v.

Abia au sosit primele sciri despre mişcarea cea mai nouă, ce au pregătit'o studenţii români, sêrbi şi ceho-slovaci din Paris, organisând o reuniune publică în capitala Franciei, cu scop de-a face lumină în cestiunea naţionalităţilor dela noi— şi hegemonii noştri au şi început a se nelinişti şi a se plânge amar în contra Francesilor. Unul dintre diarele maghiare, care se ocupă în deosebi de cele ce se petrec în Francia, „Magyarország", dice, că preocupaţi fiind faţă cu statele, ce aparţin triplei alianţe, Francesii au început acum să dea ascultare pretinselor minciuni, ce le răspândesc în străinătate vecinii Ungurilor, Românii, Sêrbii şi Cehii, precum şi naţionalităţile din Transilvania şi Ungaria, cu scop de a acusa Ungaria, că tiranisézá popórele ei.

Se'nţelege, că numita fóiă maghiară caută a se apăra cu mâni şi cu picióre în contra acestei învinuiri, folosindu-se de apucătura, de-a espune tótă mişcarea, ce tinde a informa opiniunea publică francesă despre adevărata stare a lucrurilor din statul ungar, ca isvorîtă numai din sentimentele de rivalitate faţă cu un membru al triplei alianţe.

„Cunóscem situaţia şi chiămarea nóstră în răsăritul Europei", — esclamă „Magyarország". — „Noi apărăm aici libertatea, a nóstră, ca şi a tuturor popórelor, ce trăesc împreună cu noi. Francia cu marea ei tradiţiune şi cu tot sufletul său tot-déuna a stat pe lângă aceia, cari au servit libertăţii. Nici acum nu e la loc, ca ea să fiă contra nóstră, şi acum merită acéstă mult clevetită Ungariă simpatiile, ce isvoresc din iubirea ei de libertate".

Décă şi cum vor fi meritat Ungurii simpatiile Franciei, de care mult s'au bucurat în trecut, nu voim să discutăm aici. Dér cum-că adi nu le mai merită, — nu le merită mai ales din punctul de vedere al iubirei de libertate, — despre acésta ne dă aprópe dilnic proba cea mai viuă şi ne'ndoiósă însu-şi diarul „Magyarország". Numai cu un număr mai nainte acest diar a publicat un pamflet, — căci altă numire nu merită, — subscris de faimosul Pazmandy Dénes, tocmai de acela, care, ca unul ce a trăit mult în Francia, pretinde a fi interpretul cel mai fidel al raporturilor amicabile dintre Francesi şi Unguri.

Şi ce conţine acest pamflet? Cea mai elocuentă dovadă despre modul, cum sciu Ungurii să apere libertatea popórelor, ce locuesc împreună cu ei. Pazmandy, vorbind de „crescerea naţională" în şcólele române din Ungaria, susţine, că tóte şcólele nóstre, cele poporale ca şi cele medii, nu nutresc decât spiritul agitatoric în contra Maghiarilor şi a Ungariei, în sînul căreia întroduc o „cultură streină". In Ungaria însă „numai cultura maghiară e permis a se lăţi".

Cu alte cuvinte, Pazmandy cere în „Magyarorszag" de-a dreptul suprimarea instrucţiunei române şi, observând, că cei dela guvern nu cutéză a păşi hotărît pentru sugrumarea ei, sfîrşesce reamintind cuvintele, ce s'au rostit de pe ghilotină înainte cu 100 de ani: *„Courage Danton!"*

Ér în diua următóre acelaşi „Magyarország" fantaséză de iubirea de libertate şi generositatea poporului frances şi dice, că ideile de libertate din Francia au aflat totdéuna răsunet în mijlocul Maghiarilor.

Minţiţi şi sunteţi tirani perverşi, cărora vă este întru nimica a călca în picióre cele mai sfinte drepturi ale naţionalităţilor din Ungaria! Aţi voit să înşelaţi Francia, ca să-i căştigaţi simpatiile, dér étă că cei tiranisaţi vin să vă acuse înaintea opiniunei ei publice, — vin să dovedéscă, că nu sunteţi vrednici de simpatiile poporului frances!

Şi glasul celor asupriţi va nimici ilusiunea, ce şi-o făcea lumea cultă din Occident despre sentimentele vóstre de libertate. Şi ori şi cum v'aţi svîrcoli, ori şi ce sforţări aţi face să degradaţi mişcarea cea mai îndreptăţită, cea mai legitimă în apărarea adevăratelor sentimente de libertate, de justiţiă şi de umanitate, nu veţi puté ajunge la nimic, căci minciuna şi falsitatea în tabera vóstră este.

Ear ceia, pe cari îi acusaţi, că uneltesc în streinătate contra Ungariei, o spun clar şi lămurit, că nu se inspiră, decât de ideile revoluţiunei francese, care a proclamat drepturile omului şi a deşteptat ideia de naţionalitate!

Reuniunea publică din Paris

în cestiunea naţionalităţilor din Ungaria.

Sâmbătă séra s'a întrunit în Paris în Sala Wagram o mare reuniune publică sub preşedinţa distinsului bărbat de stat frances Emil *Flourens.* Despre acéstă reuniune importantă am făcut amintire în numărul trecut după o fóiă sêrbéscă.

Aséră am primit şi noi apelul, ce s'a făcut pentru acest meeting şi regretăm, că ni-a venit aşa de întârdiat. Cu tóte aceste pentru interesul cel mare, ce-l presentă causa, ce a representat'o comitetul român, sêrb şi ceho-slovac, care a organisat amintita reuniune, publicăm din cuvênt în cuvênt învitarea şi apelul de care e vorba. Étă-le:

Coloniile română, sêrbă şi ceho-slovacă din Paris, compuse în cea mai mare parte din tinerimea universitară a acestor trei naţionalităţi, organiséză pentru diua de 11 Iulie 1896, în sala Wagram, şi sub presidenţa d-lui Flourens, deputat, fost ministru al afacerilorstrăine, o întrunire publică, unde va fi tratată cestiunea naţionalităţilor din Ungaria.

Cestiunea acésta fiind pusă la ordinea dilei cu ocasiunea serbărilor mileniului din Budapesta şi mai cu sémа prin purtarea Ungurilor, cari tind a denatura faptele şi a falsifica opinia publică în Francia, representanţii acestor trei naţionalităţi consideră ca datoriă a lor a restabili faptele

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Michail Kogălniceanu

— Oratorul —

Faptul de căpetenie, care ne isbesce în modul de manifestare al lui Kogălniceanu este extrema luciditate a spiritului său, minunata înlesnire şi repeziciune, cu care el înţelege lucrurile şi pe ómeni. Cu o asemenea călăuză cineva este aprópe sigur, că nu va rătăci în cestiunile cele mai anevoióse, în afacerile cele mai abstruse. Inteligenţa lui era de o calitate unică între Români. Capabil de a înmagazina cunoscinţele cele mai variate, de a păstra numele cele mai rebele pentru memorie, de a înregistra faptele cele mai marcante ca şi amănuntele cele mai însemnată, de a statornici raporturi nouă şi neaşteptate între ideile cele mai depărtate, — creerul lui este o enciclopedie vastă, de unde îşi scóte în tot-déuna la momentul priincios faptele şi cunoscinţele necesare pentru întocmirea unei argumentaţii. Când caracteriséză o situaţiă séu eticheteză pe un individ, el se întemeiază pe lucruri neîndoióse, nu pe declaraţii de răposaţi şi pe fapte clandestine, pe cari nimeni nu le póte controla, ci pe documente autentice, pe raţionamente uşóre de urmărit. Când construesce un raţionament, nu se perde în digresiuni depărtate, nu se îmbată de cuvinte sforăitóre, nu-şi perde şirul, ci merge drept şi sigur la ţinta ce vizează. Când vrea să ajungă la o propoziţiă generală, se ridică gradat, păşesce din tréptă în tréptă, fără a sări ca o coţofană, pipăind tărîmul la fiă-care pas, observând la fiă-cere moment décă auditorul îl urméză, cu luare aminte asupra impresiei ce produce. Nu vedi la dênsul acele salturi, acel anacolut oratoric, care forméză trăsura fundamentală a elocuenţei lui I. C. Brătianu. Kogălniceanu nici nu crede, dér nici nu afirmă proposiţiuni ce nu se pot dovedi. Soliditatea spiritului său nu se mulţumesce cu ipoteze fantastice séu cu aserţiuni gratuite. Acestea sunt bune pentru copii séu pentru ómeni cari s'au deprins să jure *in verba magistri* séu să ridice mânile după poruncă. Kogălniceanu a studiat regulat, a cugetat, s'a îndoit însuşi, în fine a primit o educaţiă metodică, a practicat însuşi metodul în sciinţele istorice. Un asemenea om nu póte nici admite nici debita judecăţi precipitate. O ameninţare întemeiată pe situaţia esternă nu-l sperie, pentru-că el scie situaţia reală, şi cunoscinţa lui se întemeiază pe date statistice necontestate, pe fapte bine stabilite, pe comunicaţii vrednice de credinţă. Alţi şefi de partid, când vor să obţină un vot séu să justifice o măsură, invócă spectrul presiunilor din afară, întocmai ca acei generali chinesi cari, ca să sperie pe vrăjmaşi, aşéză, printre soldaţi adevăraţi, monştri înspăimêntători zugrăviţi pe carton. Asemenea invenţii copilăresci nu au nici o influenţă asupra celui ce se inspiră dela isvórăle adevărate de informaţiuni. De aceea, când vorbesce dela tribună séu numai converséză, când combate séu apără o propunere, Kogălniceanu te învéţă, te introduce în secretele sciinţei de stat, te face să înţelegi, că acésta nu este o scamatoriă, ci o sciinţă ca tóte sciinţele, cu procedurile şi metodul ei, cu axiomele şi raţionamentele ei.

Puterea lui de a proba, de a urma un raţionament şi de a-l duce până la ultimele lui conclusiuni, devine mai atrăgătóre, mai instructivă prin imensitatea faptelor de tot felul ce stau înmagazinate în vastul lui intelect, din care el scóte la momentul oportun arma ce-i trebue. El întórce subiectul pe tóte părţile, şi ni-l arată sub tóte luminile şi din tóte punctele de perspectivă, ca să ne facă a-l pricepe în adevărata lui fiinţă; se cobóră la nivelul auditorului, îl ia de mână, şi, printr'o gradaţie regulată şi fără salturi, îl duce până la înălţimile pe cari planéză el, şi de unde se desfăşură măreţa perspectivă a afacerilor sociale. Pe tribuna parlamentelor séu întrunirile publice, el aducea cu sine aceeaşi lumină, aceeaşi limpeziciune de vederi, acelaşi metod de investigaţia şi espunere, de cari dedese dovadă ca profesor de istoriă. Mai mult decât atât. Incordarea pasionată ce reclamă luptele politice crescuseră elocuenţa sa, dându-i o vioiciune, o vehemenţă, o aprindere, care nu e întot-déuna la locul ei pe o catedră. Acele raţionamente acumulate, cari, ca o armată bine disciplinată, se desfăşură ca să atace şi se strîng ca să se apere, acele lovituri de logică ce se urméză fără întrerupere, ca să facă pe adversar să-şi piardă posiţiunea comunică vorbirei o căldură, o mişcare repede, o violenţă pătimaşă, ce se transmit uşor auditorului. Fiă-care frasă, fiă-care vorbă are un accent; inteligenţa într'aripată de pasiune, dă spiritului un avênt măreţ, îl face să înainteze cu majestatea impetuósă a unui rîu ce se aruncă, pe o clină repede şi fără nici o sinuositate, în mare. Adevărata elocuenţă este aceea, care sfîrşesce un raţionament cu emoţiune, care păstréză unitatea ideilor prin unitatea pasiunii, care repetă mişcarea şi înlănţuirea faptelor prin mişcarea şi înlănţuirea ideilor.

(Va urma).

şi a lumina opinia publică asupra adevěratei situaţii în Ungaria a acestor trei naţionalităţĭ, carĭ au dat întot-déuna cele mai puternice dovedĭ de simpatia lor pentru Francia.

Reuniune publică

în 11 Iulie la 8½ óre în sala Wagram 39, avenue de Wagram.

Sub preşedinţa d-lui Emil Flourens, deputat, vechiŭ ministru al afacerilor străine.

Organisată prin comitetul celor trei naţionalităţĭ: Românĭ, Serbĭ, Ceho-Slovacĭ.

Ordinea ḑilei:

Cestiunea naţionalităţilor în Ungaria.

Intrarea liberă şi gratuită.

Cestiunea naţionalităţilor în Ungaria a fost pusă la ordinea ḑilei prin celebrarea serbărilor mileniului unguresc.

Stăruinţele interesate ale Maghiarilor Ungariei, avênd de scop de-o parte a denatura faptele şi a espune situaţiunea politică şi naţională a Ungariei într'o lumină absolut falsă, ér de altă parte a înşela Francia asupra adevĕratelor lor sentimente faţă cu ea şi de a se înfăţişa ca vrednică de simpatiile generosului popor frances, obligă comitetul celor trei naţionalităţĭ ale Ungariei a restabili adevĕrul, espunênd esact situaţiunea etnografică, politică şi naţională a acestei ţĕrĭ şi lăsându-o în judecata opiniunei publice francese.

Causa nóstră *nu se inspiră decât de ideile Revoluţiunei francese*, care a proclamat drepturile omului şi a deşteptat idea de naţionalitate. Sperăm, că va afla o bună primire în acéstă nobilă ţéră a Franciei, al căreia rol, între celelalte naţiunĭ, a fost tot-déuna de-a representa sentimentele de libertate politică, de justiţiă socială şi fraternitate romană.

Comitetul celor trei naţonalităţĭ învită decĭ la acésta reuniune publică pe toţĭ Francesii, carĭ se intereséză de causa nóstră şi de fórte importanta cestiune a naţionalităţilor în Ungaria.

Pentru comitetul celor trei naţionalităţĭ:

G. Ocasian, Presidentul comitetului român.	**M. I. Spalaikovicĭ,** Presidentul comitetului sêrbesc.
L. Schmidt-Beauchez, Presidentul comitetului ceho-slovac.	**S. I. Gruicĭ,** secretar.

CRONICA POLITICĂ.

— 1 (13) Iulie.

Idea unei **confederaţiunĭ a statelor balcanice** se ḑice, că cel puţin în parte ar fi deja fapt împlinit. Acéstă scire sensaţională o aduce „Times" în numĕrul sĕu mai nou, asigurând, că confederaţia s'a încheiat de-ocamdată între Bulgaria, Serbia şi Muntenegru, la carĭ nu peste mult timp se va alătura şi Grecia. Deşi noii aliaţĭ, cum se ḑice, au declarat, că alianţa lor este de caracter pacĭnic şi defensiv, scirea acésta însĕ se vede a fi întêmpinată cu îngrijirĭ din partea amicilor triplei alianţe. Foile unguresci şi dau espresiune acestei îngrijirĭ, spunênd, că pe Ungurĭ îi atinge neplăcut scirea despre o asemenea confederaţiă, „care e de colóre rusofilă şi tinde la formarea unui mare imperiu slav".

*

Mulţĭ nu erau în clar asupra raporturilor dintre **„partida poporală" şi antisemitism**, ba unii considerau partida poporală a catolicilor ca o partidă curat antisemită. In privinţa acésta „Alkotmány", organul principal al partidei, dă în numĕrul sĕu de Sâmbătă unele lămurirĭ. După-ce în articulul sĕu prim, întitulat „Anti-semitism", se plânge în contra Jidanilor, „carĭ prin protecţiunĭ au ajuns acolo, ca sĕ teroriseze Ungaria oficială" şi carĭ „nu cunosc armă, séu mijloc, pe care sĕ nu-l aplice în contra partidei poporale", — le dă Jidanilor sfatul, „sĕ-şĭ schimbe modul de luptă, căcĭ *partida poporală*, ce-i drept, *nu va fi nicĭ-odată antisemită*, deóre-ce nicĭ nu póte fi, dér ea póte avé aderenţĭ, carĭ nu vor asculta de pacĭnicii lor conducĕtorĭ şi carĭ, perḑênd din vedere scopul sĕu, pentru care luptă, fórte uşor se póte întêmpla, ca prin purtarea provocătóre şi obraznică a Jidovimei sĕ-şĭ pérdă răbdarea. Şi atuncĭ póte că nicĭ accentuarea principiilor independente nu-i va mai puté mântui", — termină foia catolică, care prin astfel de ameninţărĭ tinde a modera furia Jidanilor.

*

In Italia a isbucnit **o nouă crisă ministerială**. Crisa a provocat'o proiectul de reformă a armatei. Consiliul ministerial a hotărît, ca desbaterea acestui proiect s'o amâne până la tómnă. Din causa acésta ministrul de rĕsboiŭ *Ricotti*, care era pentru desbaterea neamânată a proiectului, a dimisionat. De-odată cu el a dimisionat şi ministrul lucrărilor publice, Perazzi. In urma acestor dimisionărĭ, Rudini a presentat regelui dimisionarea întregului cabinet. Regele a primit dimisionarea şi a *însărcinat tot pe Rudini cu reconstruirea cabinetului.* Se crede, că Rudini va construi acum un cabinet din elemente din opoziţiă şi în spirit radical. — Proiectul de reformă al armatei l'a propus ministrul de rĕsboiŭ Ricotti, care în urma marelor înfrângerĭ din Africa şi-a propus sĕ reducă contingentul armatei atât pentru timp de pace, cât şi de rĕsboiŭ. El era de principiul, că mai bine o armată mai mică şi bine disciplinată, decât una mare şi slab disciplinată, precum este cea actuală. Planul sĕu de reformă însĕ a întêmpinat mare oposiţiă în parlament, mai ales din partea deputaţilor militarĭ. De aci s'a desvoltat crisa.

SCIRILE ḐILEI.

— 1 (13) Iulie.

„Internatul din Beiuş al fetelor orfane de preot din diecesa gr. cat. română a Oradiei marĭ, împreunat cu şcóla civilă" se va deschide cu începutul anului şcolar viitor. Acest internat încă este unul dintre acele aşeḑăminte culturalĭ ale nóstre, a căror esistenţă este a se mulţămi rarei şi cunoscutei generosităţĭ a Prea Sânţiei Sale, marinimosului Episcop *Mihail Pavel* dela Oradea-mare. Internatul este menit în primul loc pentru fetiţele orfane de preot din diecesa română gr. cat. a Oradiei-marĭ. In el vor primi adăpostire gratuită de-ocamdată 12 eleve; pe lângă acestea însĕ vor fi primite şi eleve cu plată, cu taxă anuală de 150 fl. — o sumă relativ fórte moderată, pentru care elevele vor primi cuartir şi întreţinere complectă, ba chiar şi uniformă. Condiţiile amĕnunţite se vĕd în concursele, ce le publicăm mai jos şi pe pag. 4 a numĕrului nostru de astăḑĭ. Fiă, ca noul internat împreunat cu şcólă civilă al fraţilor noştri Bihorenĭ sĕ servéscă ca un puternic focular de cultură şi redeşteptare naţională pentru mult încercatul popor român din acele părţĭ!

—o—

Silviu Rezei nu mai e deputat. O foiă germană scrie, că faimosul deputat dietal Silviu Rezei, canonic gr. cat. în Oradea-mare, şi-a depus mandatul de deputat. In cercul Ceicei, representat până acum de el, se va face în August alegere nóuĕ. Causa demisionărei se ḑice, că nu e de natură politică, ci personală. Vorba e adecă, că pentru serviciile, ce el le-a adus ca deputat guvernului, a căruia credinciósă slugă a fost întotdéuna, va fi numit acum *inspector unguresc de scóle.* După o altă scire, ce o primesce „Egyetértes", Rezei e şi numit deja inspector de şcóle şi în locul lui va păşi ca candidat de deputat, tot cu program guvernamental, vicarul *Goldiş* dela Oradea-mare.

—o—

Stat Jidovesc. Jidanul Dr. Teodor *Herzl* din Viena este preocupat de idea înfiinţărei unui stat jidovesc de sine stătător. Herzl acum călĕtoresce prin Anglia, ca sĕ-şĭ câştige aderenţĭ. Intr'o adunare ţinută ḑilele trecute în localitatea societăţii „Maccabäus", din Londra, el a rostit o vorbire înflăcărată, apelând la toţĭ „fraţii sĕi din Anglia, ca sĕ se alăture principiilor sale. Jupânul Herzl între altele ḑise, că şi sultanul e pentru înfiinţarea unui stat jidovesc şi că până acum ideile lui au fost primite cu mare însufleţire de toţĭ Jidanii din Europa. După vorbirea lui Herzl, două „celebrităţĭ" jidovescĭ din Anglia au declarat că vor sprijini idea lui Herzl şi vor lucra din rĕsputerĭ pentru lăţirea ei. Herzl însĕ a întimpinat şi o mare oposiţiă, mai ales din partea rabinului Adler, care ḑise, că planul e nerealisabil. Infiinţarea unui stat jidovesc, ḑise el, a fost posibilă numai înainte de dărîmarea Ierusalimului, dér de atuncĭ şi în viitor crearea unui stat jidovesc de sine stătător, este absurditate, deórece astăḑĭ Jidanii numai pe spatele Creştinilor se pot susţiné. Ei de ei la nicĭ un cas nu s'ar puté ferici, deóre-ce unul e mai mare „Kókler" decât celalalt. — Ce mai umblă Jidanii? Aştepte încă câţĭ-va anĭ şi Ungaria va fi stat naţional al lor!..

—o—

Eliberarea prisonerilor italienĭ. După scirile sosite din Vatican, regele Menelik, la cererea Papei, va libera jumĕtate dintre prisonerĭ, fără a pretinde vre-o despăgubire, pentru cealaltă jumĕtate a prisonerilor nu pretinde, decât 10 milióne talerĭ de ai Mariei Teresia, ca despăgubire pentru spesele de întreţinere până acum.

—o—

Têrgurĭ în Şinca vechiă. Ministrul ung. de comerciu a permis sĕ se ţină în comuna Şinca vechiă din comitatul Făgăraşului câte două têrgurĭ în fiă-care an, anume în ḑilele de 29 Aprilie şi 24 Octomvre st. n. têrgurĭ de vite, ér în 30 Aprilie şi 25 Octomvre ḑile de têrg.

—o—

Un turn dărîmat. Mare nenorocire s'a întêmplat ḑilele acestea în comuna Hirip din comitatul Satmarului. Turnul bisericei gr. cat., ce se edifică acum, s'a dărîmat şi a îngropat sub ruine mai mulţĭ lucrătorĭ, bărbaţĭ şi femei. Patru dintre ei au fost scoşĭ morţĭ de sub ruine, ér 14 greu răniţĭ. Judecătoria din Sătmar a început cercetare.

—o—

Coleră. După scirile sosite din Cairo, între trupele egiptene staţionate lângă Asuan s'au ivit 16 îmbolnăvirĭ de coleră, dintre carĭ 10 s'au terminat cu mórte. Intre trupele englese din Vandihalfa s'au ivit două casurĭ de coleră.

Scólele române din Braşov.

Sâmbăta trecută, în ḑiua S-lor Apostolĭ Petru şi Pavel, s'a făcut la scólele române medii din loc încheiarea solemnă a anului scolar, împărţindu-se premiile şi cetindu se clasificaţiunile elevilor scolarĭ.

Sala festivă a gimnasiului era îndesuită de public, bărbaţĭ şi dame, fiind de faţă aprópe toţĭ fruntaşii societăţii române din loc, cum şi un numĕr frumos de óspeţĭ veniţĭ din depărtare. Serbarea s'a început printr'o cântare esecutată de corul studenţilor sub conducerea d-lui profesor P. Dima, după care d-l director gimnasial Virgil *Oniţiu* arătă însĕmnătatea ḑilei printr'o vorbire adresată publicului şi tinerimei scolare. Deórece anul acesta s'a făcut al 30-lea esamen de maturitate la gimnasiul nostru, d-sa află potrivită ocasiunea, de-a face o reprivire asupra trecutului acestor scóle, accentuând mai ales entusiasmul,

---

O Biblia a Negrilor.

Miturile şi Istoria Ţĕreĭ Yoruba*).

Ascultaţĭ. *Alo, o! Alo, o!*

La început Pămêntul nu exista.

Nu erau munţĭ; nu erau văi; nu erau nisipurĭ. Ierburile, porumbul, ignamul, maniocul, sorgho, bananierii, palmierii, lămâii, tóte acestea nu erau încă, şi nu erau nicĭ bestiile carĭ umblă, nicĭ pasĕrile carĭ sbóră, nicĭ pescii carĭ înótă şi nicĭ omul nu era.

Sus, era ceriul.

Jos, era apa.

Şi nicĭ o fiinţă nu însufleţia ceriul, nu însufleţia apa.

Orĭ, A-Tot-Puternicul Olodumar, Stăpânul şi Părintele tuturor lucrurilor, — care locuesce colo sus, dincolo de norĭ, fórte departe, prea sus, mai sus decât îşĭ póte închipui cine-va — orĭ, Olodumar, urîndui-se negreşit, hotărî într'o ḑi sĕ creeze.

Creà mai întâiŭ şépte prinţĭ încoronaţĭ. Pentru hrana şi întreţinerea acestor prinţĭ creà pe urmă şépte băniţĭ fórte marĭ şi le umplù cu akassa*) — şi şépte sacĭ, în carĭ erau mărgăritare, banĭ şi stofe — şi o găină — şi douĕḑecĭ şi unul de drugĭ de fier.

Mai creà într'o stofă neagră un pachet fórte mare, al cărui conţinut nu se putea sci, ce era. Mai creà un lanţ de fier lung**) de care atêrnà merindele, comorile şi pe cei şépte principĭ.

Pe urmă lăsà lanţul în jos. După-ce căḑù tot lanţul cu povara lui întrégă, cei şépte principĭ, carĭ tremuraseră de frică în timpul căderii lor în necunoscut, se vĕḑură atêrnaţĭ în gol, între cer şi apă...

Şi se înfricoşară şi mai tare.

Cîrtiră. Se plânseră. Adecă creaţiunea nu avea alt scop, decât un chin zadarnic, decât o legănare în spaţiŭ!

Prinţul, care se găsia la capul de sus al lanţului, mai aprópe de cer, spuse A-Tot-Puternicului tînguirile şi rugăciunile tovarĕşilor sĕi:

— Olodumar! — strigà el cu glas tare, care speriă pe găină aşa de tare, că o făcù sĕ cloncănéscă de gróză — Olodumar! pentru ce ne părăsescĭ tu astfel? Tu însĕ eştĭ părintele nostru! Baba, te rugăm toţĭ, ia-ne înapoi lângă tine în cer. Orĭ mai bine, decă nu vrei sĕ trăim lângă tine, lungesce mai mult lanţul care ne ţine, pentru ca sĕ găsim un sprijin mai solid decât aerul, în care nu ne putem susţinea, fiind-că nu avem aripĭ!

Olodumar auḑi rugăciunea acésta. Şi lanţul se lungì. Insĕ când se opri érăşĭ, principii furà siliţĭ sĕ róge încă-odată pe A-Tot-Puternicul, fiindcă la picióréle lor, acolo unde se mărginea golul, vedeau numai apa.

— Ia-ne înapoi lângă tine, strigară toţĭ, ia-ne înapoi, lângă tine, Olodumar! Aicĭ e numai aer şi noi nu suntem pasĕrĭ. Aicĭ e numai apă şi noi nu suntem pescĭ. Ce-o sĕ ne facem noi!

Olodumar ascultà rugăciunea lor. Olodumar nu'şĭ luà înapoi creatura sa. Nu trase înapoi lanţul în cer. El avea alte planurĭ.

Din culmea locuinţei lui zvîrlì o nucă de palm, care picà în apă. Şi numai decât rĕsărì un palmier mare şi crescù până la

*) Ţéra Yoruba cuprinde regiunea care se întinde între cósta Sclavilor (Porto-Novo şi Lagos) la miaḑă-ḑi, şi Nigerul de mijloc la Nord. Fórte împărţită aḑĭ între mai multe triburĭ duşmane, deşi de origine comună, ţéra acésta constituia odinioră un regat puternic, care avea o influenţă preponderentă în partea aceea a Africei. Neînţelegerile intestine, invazia musulmană la nord şi la est, pĕtrunderea europeană la nord au desorganisat'o încetul cu încetul.

Printre spectacolele mai curióse, pe carĭ le-a vĕḑut călĕtorul J. Hess, care ne povestesce Biblia Negrilor din ţéra Yoruba, mai este şi acesta:

Intr'o galeriă a apartamentelor regale, lângă musicanţĭ, carĭ băteau tamburele în surdină, patru poeţĭ cântau tradiţiile naţionale, crearea lumii, nascerea poporului Yoruba şi istoria regilor lui. Poeţii aceştia erau ómeni în vîrstă. Tinerii îi ascultau, învĕţau cântecele lor şi le repetau. Astfel, în ţéra asta de Negri, fără altă scriere, decât semnele simbolice zugrăvite pe zidurile templelor, regii, de secolĭ întregĭ, păstréză şi transmit istoria lor.

* * *

*) Mămăligă care este hrana indigenilor.

**) Am găsit lanţurĭ de fier simbolice în mai multe temple şi case princiare din ţéră.

de care au fost inspirațĭ fericiții întemeiătorĭ ai scólelor nóstre.

Vorbirea d-lui Onițiu a fost urmată de vii urărĭ de „sĕ trăéscă“. Corul mai esecută o cântare, după care se cetiră clasificațiunile și se împărțiră premiile. Ca o inovațiune practică și potrivită, avem de remarcat aici, că după cetirea clasificațiunilor fiă-cărei classe, studenții premiați au fost chiămați în mijlocul salei, înaintea publicului. Aci, după ce s'a isprăvit cu cetirea clasificațiunilor, d-l protopop *Voina* li-a adresat o vorbire de încuragiare, după care și-au primit premiile, constătătóre din cărțĭ românescĭ și bine alese.

*

De-odată cu cetirea clasificațiunilor, li-s'a împărțit elevilor dela scólele române din loc și programa Gimnasiului mare public român, a Scólei comerciale și reale, și a Scólelor centrale primare pe an. scolar 1895—96, publicată de d-l *Virgil Onițiu*, directorul scólelor medii din loc.

De astă-dată programa are un cuprins mult mai mare ca în alțĭ anĭ, fiind redactată cu deosebită îngrijire și cuprindênd mulțime de date fórte interesaute cu privire la desvoltarea istorică a scólelor nóstre și la presentul lor.

In partea primă conține conferențele pedagogice ale corpului profesoral. Aci aflăm: Plan de învĕțământ pentru limba elină la gimnasiul gr. or. român din Brașov, lucrat de d-l prof. Paul *Budiu*; O prelegere practică din limba latină în cl. VIII gim. ținută de d-l prof. V. *Goldiș*; Memorisarea în cadrul instrucțiunii din limba română la gimnasiu, de d-l director V. *Onițiu*; O recensiune asupra „Cărții de cetire pentru cl. IV gimn., reală și pentru scólele superióre de fete“, de V. Onițiu, făcută de-o comisiune al cărei raportor a fost d-l prof. I. *Popea;* Altă recensiune asupra cărții d-lui Goldiș: „Sintacsa limbei latine pentru cl. III și IV gimn.,“ de d-l V. Onițiu.

Urméză după acésta: „Notițe din istoria scólelor nóstre medii“, de Virgil *Onițiu*, cuprindênd istoria amĕnunțită a desvoltărei scólelor nóstre, cu mulțime de date și acte istorice, intercalând în text și un portret al edificiului gimnasial, și alte două portrete ale primilor doi directorĭ: Gavril Munteanu și Dr. I. Meșotă cu biografiile lor.

In legătură cu acestea urméză: „Cestiunea scólei comerciale“ (un memorial al corpului profesoral în cestiunea drepturilor autonome ale bisericei nóstre gr. or. asupra scólei comerciale) și „Fondul „Coresi“, înființat și susținut de directorul și de profesorii scólelor medii gr. or. din Brașov“. Despre acest fond, menit pentru edarea manualelor de lipsă și a cărților pentru instrucțiunea scólelor din cestiune, am raportat mai pe larg la timpul sĕu.

In partea a doua a programului sunt datele școlare, din carĭ însemnăm următórele:

Personalul didactic a constat: la gimnasiu din 13 profesorĭ (director V. Onițiu); la școla reală și comercială din 11 profesorĭ (director al școlei comerciale Ioan Socaciu, ér dirigent de studiu al școlei reale G. Chelariu). Au mai fost alțĭ 4 profesorĭ secundarĭ.

Dintre reformele și inovațiunile mai însemnate, menite a ridica resultatul învĕțĕmêntului, remarcăm ca ceva cu totul nou introducerea *bibliotecelor de classe*, menite a face potrivită lectura privată a școlarilor. Reforma acésta a fost votată încă în anul trecut la propunerea d-lui director Onițiu, ér în anul acesta reforma s'a și realisat, înființându-se 4 bibliotecĭ de acest fel în cele 4 clase superióre ale gimnasiului, plasându-se fiă-care în câte-un dulap nou în localul claselor respective și punându-se sub îngrijirea câte unui bibliotecar de clasă numit dintre școlarĭ. — Altă reformă mai de importanță este reducerea órelor de prelegere. Până aci suma órelor obligate pe săptĕmână erau pentru un profesor 20, ér pentru director 10. In anul acesta însĕ numĕrul órelor directorului s'au redus la maximul de 8 pe săptĕmână, ér direcțiunea la împărțirea órelor a îngrijit, ca profesorii sĕ nu aibă peste 18 óre pe săptĕmână, reducênd pentru profesorii mai bătrânĭ numĕrul órelor până la 17 și 16 óre; 19 óre au avut numai câțĭ-va profesorĭ. Tot ce a trecut peste acest numĕr s'a socotit ca suplinire și sa remunerat separat.

Biblioteca scólelor medii conține 5783 opurĭ în 7102 volume. In decursul anului s'au sporit cu 744 volume, dintre carĭ 567 cumpĕrate. Starea activă a fondurilor administrate de corpul profesoral la finea anului școlar se presentă astfel: Fondul „Coresi“ 562 fl. 68 cr. depușĭ la filiala „Albinei“; Fondul pentru ajutorarea școlarilor săracĭ, orĭ bolnavĭ: 2124 fl. 90 cr.; Fondul „Bălașa St. Blebea“ pentru premiarea școlarilor distinșĭ în musică 305 fl. 72 cr. — Societatea de lectură a studenților a fost condusă de d-l prof. Nic. Bogdan și are un fond de 1633 fl. 92 cr.

Școlarĭ înmatriculațĭ: la gimnasiu 319; la reale 147; la comerciale 85; la școla primară copii 406; la școla primară de fete 238; la școla de repetițiune 25 copii și 61 fete. *Total 1281.* Școlarii din școlele medii au fost toțĭ Românĭ, afară de 1 Maghiar, 1 German, 2 Slovacĭ și 2 Israelițĭ. După locul nascerei: 89 au fost din Brașov, 84 din comitatul Brașovului, 162 din comitat. Făgărașului, 22 din Romània etc.

Anul școlar viitor se va începe în 1 Septemvre st. n.

Apel

cătră corurile române din Bănat.

Motto: „El lasă plugul, sapa și carul,
„Și 'n loc de *armă* ia *lira* 'n mânĭ“...

Asociațiunea transilvană română pentru cultura și literatura poporului român va ține adunarea sa generală din anul acesta în Lugoș, la 15 (27 August a. c. (La S-ta Măria-mare).

In programul festivităților aranjânde la acea ocasiune, comitetul arangiator din Lugoș a luat și un punct de *emulare a corurilor române din Bănat.*

Subscrisa secțiune, însărcinată cu esecutarea acestui punct din program, își ia libertatea a face apel cătră tóte corurile române din Bănat, rugându-le, ca sĕ binevoiéscă a lua parte activă la acéstă sĕrbătóre națională. Voim, ca cu acéstă ocasiune sĕ dăm mână cu mână și sĕ înălțăm inimele.

Avênd în vedere partea de pretensiune, ce interesul culturei naționale cere dela corurile nóstre; și avênd în vedere chiar și interesul particular al fiă-căruï cor, subscrisa secțiune crede și scie, că apelul sĕu de față va fi audit și urmat.

Acele corurĭ, carĭ vor binevoi a lua parte la emulare, sunt rugate a lua la cunoscință și considerare următórele

Condițiunĭ:

1) Fiă-care cor participant la emulare are sĕ cânte *o piesă* originală română, eschiḑênd încât se póte, traducerile.

2) Fiă-care cor participant are sĕ se însinue cel mult până în 6 (18) Iulie a. c. la adresa D-lui dirigent *Ioan Vidu, învĕțător în Lugoș*, notificând titula și autorii a *trei piese*, cu carĭ ar puté lua parte la emulație. Din aceste trei apoi li-se va designa *una* din partea secțiunei subscrise. Acésta se face pentru evitarea eventualei esecutărĭ a aceleașĭ piese din partea mai multor corurĭ.

Tot cu acéstă ocasiune, ca date istorice, fiă-care cor are sĕ ne comunice: anul înființărei sale, suma pieselor studiate și cântate dela înființare până în present, precum și alte date și momente mai însemnate din viéța sa.

3) Tóte corurile, carĭ se vor însinua, vor primi din partea subscrisei secțiunĭ notele piesei: *„Deșteptă-te Române!“*, carea piesă se va esecuta din partea tuturor corurilor presente *în massă.*

4) După emulare, se vor distribui mai multe *premii*, conform judecății juriului de specialiștĭ instituit pentru acea ocasiune. Acele corurĭ, carĭ nu vor obținé premiu, vor primi *diplome de recunoscință.* Se observă, că dreptul la premii îl au numai corurile de plugarĭ.

5) Fiă-care corist, pe timpul cât va sta în Lugoș, va avé cortel gratuit.

6) Un program mai detailat, fiă-care cor va primi îndată după însinuare, de-odată cu notele „Deșteptă-te Române!“ Fraților! Asociațiunea pentru prima-dată pășesce pe teritorul Bănatului, — *„El“* vine la noi! Veniți, amicilor, ca să-o întêmpinăm cu sunetele Lirei nóstre!

Lugoș, la „Sân-ḑiene“ 1896.

Cu tótă stima
Secțiunea pentru
arangiarea emulărei corurilor.

Escriere de concurs.

pentru 12 stipendii în *„Internatul din Beiuș a fetelor orfane de preot din diecesa gr. cat. română de Oradea-Mare, împreunată cu scólă civilă“*, pe anul scolastic 1896/7.

La aceste stipendii pot concura în prima linie fetițe orfane de preot din diecesa gr. cat. de Oradea-Mare.

Stipendiste nu pot fi, decât fetițe de religiunea gr. catolică.

Vor fi primite eleve de I.—IV. clasă ale scólelor elementarĭ poporalĭ și deocamdată pe cursul I și al II-lea al scólei civile. Solvente încă se vor póte primi în internat.

Solventele plătesc: la an suma de 150 fl. în două séu cel mult în 4 rate anticipative; o tacsă anuală de 2 fl. pentru înscriere, ce se va solvi la întrare; didactru pentru scóla civilă 6 fl.; pentru scóla elementară poporală 2 fl. 85 cr. Alte tacse nu se vor solvi decât pentru acele eleve, carĭ doresc a învĕța limba francesă și fortepianul; aceste tacse însĕ vor fi cât se póte mai moderate.

Cărțile trebuincióse, materialul de scris, de desemn, de lucru de mână, se înțelege nu se cuprind în taxele amintite, ci aceste spese sunt datóre a-le suporta atât elevele, cât și cele stipendiate.

Fiă-care elevă primită se aducă cu sine: Schimburĭ și fuste 6 din fiă-care, 12 batiste, cel puțin 6 ciorapĭ (strimflĭ) de colóre închisă, 1 ploar, încălțăminte trebuincióse și superindumentele de lipsă cu mantea de véră și iérnă. O saltea (strohsack), o plapomă, 3 ciarșafurĭ (lepedee de pat), 3 ciarșafurĭ de plapomă, 4 fețe albe de perină, 1—2 perinĭ, 3-servete, 4 ștergare, 2 pepteni unul de și altul rar, perie de dințĭ, de haine și de călțăminte, și săpun.

Elevele din internat vor primi *uniformă*, care constă din o haină, 2 șurțe în forma unei haine, o pălăriă de vară, carĭ se procură în Beiuș sub conducerea direcțiunei internatului. Prețul uniformei *este cuprins* în suma amintită de 150 fl.

Suplicantele au sĕ-șĭ înainteze petițiunile pentru primire la: Veneratul Ordinariat diecesan gr. cat. de Oradea-Mare până în 15 August a. c.

Petițiunile sunt de-a se instrui: 1) cu carte de botez; 2) Testimoniu scolastic; 3) atestat medical; 4) atestat de revaccinare. Doritórele de-a obține stipendiu vor aclude și un atestat comunal despre posiția și starea materială a lor, eventual a părinților lor.

Elevele din internat vor primi următórea provisiune: cuartir, întreținere, afară de órele de prelecțiunĭ vor avé în anumite óre din ḑi óră de conversație în limba maghiară, germană, eventual și în limba francesă.

Elevele scólei poporalĭ vor cerceta scóla elementară poporală de stat din loc, ér elevele scólei civile de cursul I. și al II-lea în scóla internatului.

Cursul al III-lea și al IV-lea de scóla civilă se va deschide cu începutul anului scolastic 1897/8.

Beiuș, 7 Iulie 1896.

Direcțiunea.

SCIRI ULTIME.

Budapesta, 13 Iulie. Redactorul ḑiarului „Magyarország“, *Hollo*, a întrebat pe Flourens, decă în adevĕr voesc sĕ presideze adunarea studenților românĭ, sêrbĭ și cehĭ, carĭ voesc sĕ protesteze în Paris contra mileniului? Flourens a rĕspuns, că e adevĕrat: **sĕ auḑim plângerile lor.**

Constantinopole, 12 Iulie. Principele Muntenegrului, a comunicat Sultanului în dată după întórcerea sa din Belgrad, că va merge la Constantinopole spre a da Sultanului deslușirĭ în privința nouei confederațiunĭ a statelor balcanicĭ. Sultanul a rĕspuns, că aștéptă visita principelui pe la mijlocul lunei Septemvre.

Belgrad, 12 Iulie. Regele Alecsandru al Serbiei a adresat împĕratului Francisc Iosif o scrisóre de mulțămire pentru invitația la serbările deschiderei Porților de fier și a anunțat venirea sa la acele serbărĭ.

Budapesta, 12 Iulie. Ducele de Orleans se află în visită în castelul Alcsuth al Archiducelui Iosif. Archiducele nu e momentan în Alcsuth așa că ducele de Orleans a fost primit de archiducesele Clotilda și Maria Dorothea. In cercurile curții nu se confirmă, dêr nicĭ nu se desminte scirea despre proectul de logodnă a ducelui cu archiducea Maria Dorothea.

Paris, 12 Iulie. Ambasadorul Italiei a comunicat guvernului frances de-asemenea ca ambasadorii Germaniei și Austriei, participarea Italiei la esposiția universală din Paris la 1900. S'asigură, că înainte d'a fi luat acéstă hotărîre, cele trei state ale triplei alianțe au discutat acéstă cestiune, deóre-ce însĕ guvernul austriac, fără a aștepta resultatul acelor discuțiunĭ, notifică ministeriului de esterne frances participarea oficială la esposiția, celelalte două cabinete aliate urmară exemplul Austro-Ungariei.

Sibiiu, 13 Iulie (Telegr. part.) Deputația ecnenilor a fost bine primită. Prota Beni cu preotul Babeș au fost reciproc permutațĭ.

Literatură.

D-l *Simeon P. Simon*, Zelosul preot român din Șomfalĕu (Szofalva p. u. Beszterce) a publicat următórele trei piese teatrale: **Regele Edip**, tragediă în 4 acte cu un prolog și exordin de Sofocle. Traducere în versurĭ. — De acelașĭ autor: **Titu Manliu Torcuatu**, tragediă în 5 acte, și **Sermana Contesă**, tragediă în 5 acte cu un epilog. Tóte trei comandate de-odată costă 75 cr. Se pot procura dela autor.

---

principĭ, oferindu-le un sprijin întins și sigur în mijlocul ramurilor lui întinse.

Principii fugiră acolo, se așeḑară cu bagajul lor, părăsind fără părere de rĕu lanțul care fu tras apoi în ceriu. Pe urmă fiind-că le trecuse frica și fiind-că trecuse primejdia, mâncară akassa și adormiră.

Cum se deșteptară, fiind-că palmierul era nespus de mare, și fiind-că erau toțĭ prințiĭ încoronațĭ și voiau prin urmare toțĭ sĕ poruncéscă, hotărîră sĕ se despartă.

Iată cum îĭ chiăma pe fiă-care din cei șépte prințĭ încoronațĭ și étă ce ajunsĕră fiă-care, după cum voise A-Tot-Puternicele Olodumar:

Erau: Olowu, care fu rege peste poporul Egbas; Onsabe, care fu rege peste Sabe; Orangun, care fuse rege în Ila; Oni, care ajunse rege în Ife; Ajero, care fu rege în Ijero; Alaketu, care fu rege peste Ketu; și cel din urmă creat, cel mai mic, Oranyan, care ajunse rege peste Oyo și peste tot ținutul Yoruba, adecă peste tot pĕmêntul, cu supremația pentru toțĭ ceĭ-lalțĭ regĭ.

(Va urma.) I. S. Spartali.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Iulie 1896.

Renta ung. de aur 4%	127.80
Renta de corone ung. 4% . . .	99.40
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	124.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	101.65
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.75
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.50
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	97.25
Imprum. ung. cu premii	150.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	139.50
Renta de hârtie austr.	101 85
Renta de argint austr.	101.95
Renta de aur austr.	123.50
Losurĭ din 1860.	146.80
Acții de ale Băncei austro-ungară.	968.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	382.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	355.25
Napoleondorĭ.	9.51
Mărcĭ imperiale germane . . .	58.76
London vista	119.80
Paris vista	47.62½
Rente de corone austr. 4%. . .	101.10
Note italiene.	44.45

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Iulie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.46	Vênd.	9.48
Argint român.	Cump.	9.40	Vênd.	9.45
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.49	Vênd.	9.51
Galbenĭ	Cump.	5.60	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	126.50	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.30	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.70	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vênd.	101.75	

Concurs.

Se escrie concurs pentru postul devenit vacant de oficial de cancelariă la Cassa cercuală de bolnavĭ din Brașov. Plata anuală este de 600 fl. pe lângă îndatorirea de a depune cauțiune de 300 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au de a înainta cererile lor, scrise de mână proprie cu indicarea etății, ocupațiunei, cunoscința celor trei limbĭ ale țerei, precum și, că sunt calificațĭ pentru resortul de cancelariă, respective în branșa socotelilor, până cel mult în 25 Iulie a. c. 12 óre a. m. în cancelaria Cassei cercuale pentru bolnavĭ.

Aplicația la acest post se face cu condiția de abdicere trilunară.

Brașov, 9 Iulie 1896.

Directoriu

Victor Neustädter.

Președinte.

Publicare de concrrs.

La **„Internatul din Beiuș a fetelor orfane de preot din diecesa gr. c. româna din Oradea-Mare împreunat cu școlă civilă"**, pe anul școlastic 1896/7, se escriu următórele concurse:

1) Unul pentru o directóră a internatului și școlei civile de-odată, care are se fiă cualificată pentru școlele civile din grupa limbistică-istorică, eventual matematică-sciințele naturalĭ.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) soluțiune anuală de 800 fl., b) cuartir și întreținere în internat.

2) Altul de o învĕțătóră cualificată pentru școlele civile din grupa: matematică-sciințele naturalĭ, respective limbistică-istorică, care va împlini și afacerile domestice din internat prin statute precisate.

Emolumentele învĕțătórei sunt: a) Soluțiune anuală de 500 fl., b) cuartir și întreținere în internat.

3) Un post de guvernantă. Guvernanta va avé: a) Soluțiune anuală de 200 fl., b) cuartir și întreținere în internat și după un serviciu consciențios de 5 ani, un adaus de 50 fl.

4) Un post de bonă. Emolumentele bonei vor fi: a) Soluțiune anuală de 150 fl., b) cuartir și întreținere în internat și după un serviciu consciențios de 5 anĭ un adaus de 50 fl.

Competentele la aceste posturĭ trebue sĕ fiă de religiunea gr. cat.

Directóra și învĕțătórea sĕ posédă pe lângă limba maternă română, limba maghiară, carĭ vorbesc l. francesă, orĭ pot da instrucțiă și în forte-pian vor fi preferite.

Guvernanta și bona trebue sĕ scie conversa și în limba maghiară și germână.

Petițiunile instruite: 1) cu carte de botez; 2) testimoniu de cualificațiune; 3) eventual alte acte despre anterióră aplicațiă; 4) atestat medical; 5) adeverință despre starea familiară — sunt de a se înainta la Veneratul Ordinariat diecesan gr. cat. de Oradea-Mare, până în 10 August a. c.

Directóra și învĕțătórea după un an de probă sĕ vor definitiva.

Beiuș, 7 Iulie 1896.

Direcțiunea.

Nr. 8509—1896.

PUBLICAȚIUNE

referitóre la măsurarea dăreĭ de câștig clasa III. pe aniĭ 1896, 1897, 1898.

Oficiul de dare orășănesc publică spre generală cunoscință că On. direcție de finanțe reg. ung. din loc prin esmisul din 4 Iulie 1896 Nr. 20655/896 și conform §. 12 Art. de lege 44 din anul 1883, aŭ trimis la oficiul de dare orășenesc consemnarea dăreĭ, care conține sumele dăreĭ ce sunt a se plăti de contribuabilĭ după câștigurĭ clasa III pe anii 1896, 1897, 1898. Acésta consemnare, în sensul §. 18 Art. de lege 44 din anul 1883 stă la dispósiția respectivilor 8 ḑile adecă dela 9—16 Iulie 1896, dela 7—12 óre a. m. spre vedere, în localul oficiuluĭ de dare orășănesc, ca orĭ-și-cine referitor atât la persóna luĭ cât și a altuia sĕ se informeze cum este taxat, ca avênd să facă vre-o observație, să o pótă face.

Aceste observărĭ se pot preda în scris la direcția de finanțe reg. ung. în restimp de 8 ḑile, cât sunt consemrările espuse la vederea contribuabililor. Maĭ târḑiŭ sunt a se preda la comisia de taxare, în casa sfatuluĭ.

Totodată cu acésta se aduce la cunoscință și ḑilele în care se pertractéză taxarea dăreĭ după câștig clasa III. de cătră comisia respectivă. Aceste pertractărĭ se țin în casa sfatuluĭ, fie-care ḑi dela 7 óre a. m. până se va fini pertractarea din urmă a postuluĭ de dare, din cele destinate a se pertracta pe fie-care ḑi.

La aceste pertractărĭ contribuabilĭ avênd a face obiecțiunĭ contra taxăriĭ, le pot validita orĭ personal orĭ prin plenipotențĭ provĕḑuțĭ cu procură.

Taxarea dăreĭ va urma în ordinea următóre, care nu va fi de loc schimbată și anume:

Sâmbătă 18 Iulie 1896.

Dela post 1—57, a consemnăriĭ de dare: dulgherĭ (lemnarĭ), aurarĭ, giuvaergiĭ, măsarĭ și fabricanțĭ de calapóde.

Lunĭ 20 Iulie 1896.

Post 58—145 a consemnăriĭ de dare: móșe, tinichegiĭ, birjarĭ.

Marțĭ 21 Iulie 1896.

Post 146—193 a cosemnăriĭ de dare: cismariĭ.

Mercurĭ 22 Iulie 1896.

Post 194—269 a consemnăriĭ de dare: papucariĭ, comercianțiĭ de încălțăminte, barbierĭ și friserĭ.

Joĭ 23 Iulie 1896.

Post 270—328 a consemnăriĭ de dare: fabricanțiĭ de candite, cofetariĭ, architechțiĭ, zidariĭ, antreprenoriĭ de zidirĭ, strungariĭ, pictoriĭ de portrete, fotografiĭ, văpsitoriĭ de strae, de odăĭ, de postav, de piele, pictoriĭ de decorațiĭ, văpsitorĭ cu lac.

Vinerĭ 24 Iulie 1896.

Post 329—422 a consemnăriĭ de dare: căruțașiĭ ce transpórtă nășip, cărăușiĭ, posesoriĭ de băĭ, arendașiĭ de băĭ, baia de abur.

Sâmbătă 25 Iulie 1896.

Post 423—476 al consemnăriĭ de dare: farmaciștiĭ, comercianțiĭ de broderiĭ și împletiturĭ, putinarĭ, plăpomarĭ, tapețirĭ, urluerĭ, rotarii, pălărieriĭ, comercianțiĭ de pălăriĭ, perierĭĭ și proprietariĭ de bordele.

Lunĭ 27 Iulie 1896.

Post 477—510 a consemnăriĭ de dare: fabricanțĭ de apă soda, fabricanții de parchete, țigle, oțet, scaune de trestie, fabricanțĭ de lemnărie, cement, mobile de fer, condite, fabricanțĭ de peile, posesorĭ fabricei de gaz, fabricele de săpun, mașinĭ și fabricate de metal, turnătorii de fer și fabricĭ de mașinĭ, fabricele de petroleu, de împletit coșurĭ, grădinarĭ, mănușarĭ, croitorĭ și fabricanțiĭ de trăsurĭ.

Marțĭ 28 Iulie 1896.

Post 511—558, 571—574 a consemnăriĭ de dare: comercianțiĭ de mobile și așternut, negustoriĭ dela sate, comisionarĭ, comersanțĭ de cement, lemne și lemnăriĭ la zidirĭ, ape minerale, producte, pânză, confecționariĭ de haine bărbătescĭ și de dame. Negustoriĭ de încălțăminte și tablorĭ, mărfurĭ de modă și pălăriĭ de dame.

Mercurĭ 29 Iulie 1896.

Post 559—570 și 575—607 a consemnărei de dare: Librării, făinarii, Posesorĭ de morĭ și arendașĭ de morĭ, neguțătorii de manufactură, pânzăria, marchetănia și mărfurĭ de modă.

Joi 30 Iulie.

Post 608—652 a consemnărei de dare: Magazia de sare, Magaziile cu Coloniale, văpselĭ, neguțătorii cu mărunțișurĭ (Greisler).

Vinerĭ 31 Iulie.

Post 653—707 a consemnărei de dare: Neguțătorii cu mărunțișurĭ carĭ tot odată se ocupă și cu cârciumărit.

Lunĭ 3 August.

Post 708—768 a consemnărei de dare: Neguțătorĭ cu Icóne, Póme, Ulei, Pește, grâne, lână și speculanțĭ micĭ.

Marțĭ 4 August 1896.

Post 769—840 a consemnărei de dare: Speculanțĭ și vênḑetorĭ de pește, fructe, Lână, lucrurĭ de mâncare, Păsĕrĭ, Ouă, Smântână Unt, Ciapă și zarzavaturĭ.

Mercurĭ 5 August.

Post 841—852 a consemnărei de dare: Opticherĭ, Comersanțĭ cu mărfurĭ de piele, porcelan, sticlă, mașinĭ de cusut, ferarii, maĭ departe dela Post 853—892 Cârciumarĭ ce vênd beuturile altora așa numițĭ cârciumarĭ cu groșița. Cârciumarĭ și vênḑetorĭ de licherii.

Joi 6 August.

Dela Post 893—937 al consemnărei de dare Cârciumarĭ.

Vinerĭ 7 August.

Post 938—980 al consemnăreĭ de dare Cârciumarĭ.

Sâmbătă 8 August.

Post 981—1013 al consemnărei de dare, Cârciumarĭ, restauranțĭ, posesorĭ de hotele și arendașĭ de hotele, Groziețĭ de bere și vinurĭ, fabricĭ de Rosol, Licher spirt și bere, și posesorĭ de Cârciume.

Lunĭ 10 August.

Post 1014—1055 al consemnărei de dare: Petrarĭ, depourĭ de monumente Compactorĭ, Tipografi, Redactorĭ și editorĭ de ḑiare, ascuțitorĭ de cuțite și cuțitarii, funarii, petrarii, liferanțĭ de petriș, și carĭ dau mâncărĭ p'afară (Kost). Arendașii pentru viptualii la spitalurĭ și închisorĭ, Arendașii de cafenele și posesorii lor.

Marțĭ 11 August.

Post 1056—1129 a consemnărei de dare, Zidarĭ, Lăcătușĭ, Colectanțĭ de loteriă, neguțătorĭ de cai și samsarĭ, fabricanțĭ de mașinĭ și Organe, Mățarĭ, Ciasornicarĭ, Posesorĭ de morĭ și arendași, Morarĭ, Cherestegii.

Mercurĭ 12 August.

Post 1130—1182 a consemnăreĭ de dare: Veterinarĭ, Dentiștĭ, Medicĭ, medicĭ de dințĭ, Advocațĭ și notarĭ publicĭ.

Joi 13 August.

Post 1183—1233 a consemnărei de dare: Brutarĭ, franzelarĭ și fabricanțĭ de turte.

Vinerĭ 14 August.

Post 1234—1307 a consemnărei de dare: zarafi, bancherĭ, Pilarĭ, Postovarĭ, Decatirĭ, faurĭ, spălătorii, Șelarĭ, posesorĭ de pensionate pentru copii și copile, Asil de copii, Căldărarĭ, Curerarĭ, Cojocarĭ, școla de dans și argăsitorĭ.

Lunĭ 17 August.

Post 1308—1367 a consemnărei de dare: Profesorĭ de limbĭ streine, Contabilĭ, profesorĭ de clavir și musică, croitorĭ de bărbațĭ și dame. Confecțiunĭ de Albiturĭ și depourĭ de Pianurĭ.

Mercurĭ 19 August.

Post 1368—1443. Maestru de poștă, entreprenorĭ poștalĭ, liferanțĭ de lemne ale orașuluĭ, speditorĭ aĭ căilor ferate, voiajerĭ, agențĭ de asigurare și comerciali, abator orășenesc, casa de zălogire și capela orășenéscă.

Vinerĭ 21 August 1896.

Post 1444—1507 a consemnării de dare: antreprenoriĭ dela căile ferate, antreprenorĭ de curețenia orașuluĭ, pompe funebre, birourile de plasare, budarii, executorĭ, posesorĭ de dêrste, musicanțĭ țiganĭ.

Sâmbătă 22 August 1896.

Post 1508—1557 a consumăriĭ de dare: măcelarĭ, sarcutierĭ și fabricanțĭ de salam.

Lunĭ 24 August 1896.

Post 1558—1853 a consemnăreĭ de dare: Arendașii de pământurĭ.

Marțĭ 25 August 1896.

Post 1854—2153 a consemnăreĭ de dare: Arendașii de pământurĭ.

Mercurĭ 26 August 1896.

Aceia carĭ au fost pe urmă indușĭ în consemnare.

Vinerĭ 28 August 1896.

Intreprinderile și Reuniunile carĭ sunt obligate a da socoteală publică.

Brașov, 4 Iulie 1896.

Oficiul de dare orășenesc.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.